

**Sprawa C-165/20**

**Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości**

Data wpływu:

**16 kwietnia 2020 r.**

Oznaczenie sądu odsyłającego:

**Verwaltungsgericht Berlin (Niemcy)**

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

**30 marca 2020 r.**

Strona skarżąca:

**ET, działający w charakterze syndyka Air Berlin PLC & Co. Luftverkehrs KG (AB KG)**

Strona przeciwna:

Bundesrepublik Deutschland

---

**Przedmiot odesłania prejudycjalnego**

Skarga dotycząca unieważnienia decyzji w sprawie przydziału uprawnień do emisji lotniczych.

**Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego**

Wykładnia prawa Unii, w szczególności dyrektyw 2003/87/WE i 2008/101/WE oraz rozporządzenia (UE) nr 2013/389; art. 267 TFUE.

**Pytania prejudycjalne**

1. Mając na względzie motyw 20 dyrektywy 2008/101/WE, czy dyrektywę 2003/87/WE i dyrektywę 2008/101/WE należy interpretować w ten sposób, że nie dopuszczają one unieważnienia nieodpłatnego przydziału uprawnień do emisji lotniczych operatorom statków powietrznych w odniesieniu do okresu 2018–

2020 r., jeśli przydział w odniesieniu do okresu 2013–2020 r. został dokonany, a w 2017 r. operator statku powietrznego zakończył działalność lotniczą ze względu na niewypłacalność?

Czy art. 3f ust. 1 dyrektywy 2003/87/WE należy interpretować w ten sposób, że unieważnienie decyzji w sprawie przydziału po zakończeniu działalności lotniczej ze względu na niewypłacalność jest uzależnione od przedłużenia działalności lotniczej przez pozostałych operatorów statków powietrznych? Czy art. 3f ust. 1 dyrektywy 2003/87/WE należy interpretować w ten sposób, że przedłużono prowadzenie działalności lotniczej, jeśli część (działalność związana z lotami krótko- i średniodystansowymi niewypłacalnego przewoźnika lotniczego) praw do lądowania na tzw. skoordynowanych lotniskach (miejsca do lądowania) została odsprzedana innym trzem operatorom statków powietrznych?

2. Na wypadek udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze:

Czy przepisy art. 10 ust. 5, art. 29, art. 55 ust. 1 lit. a) i art. 55 ust. 3, a także art. 56 rozporządzenia nr 389/2013 (zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie rejestru z 2013 r.) są zgodne z dyrektywą 2003/87/WE i dyrektywą 2008/101/WE oraz ważne, jeśli nie dopuszczają one wydania przydzielonych, lecz jeszcze niewydanych nieodpłatnych uprawnień do emisji lotniczych, gdy operator statku powietrznego zakończył działalność ze względu na niewypłacalność?

3. Na wypadek udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze:

Czy dyrektywy 2003/87/WE i 2008/101/WE należy interpretować w ten sposób, że unieważnienie decyzji w sprawie nieodpłatnego przydziału uprawnień do emisji lotniczych jest wymagane w świetle prawa Unii?

4. Na wypadek udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze i odpowiedzi przeczącej na pytanie trzecie:

Czy art. 3c ust. 3a, art. 28a ust. 1 i 2 oraz art. 28b ust. 2 dyrektywy 2003/87/WE, zmienionej dyrektywą (UE) 2018/410, należy interpretować w ten sposób, że w odniesieniu do operatora statku powietrznego trzeci okres rozliczeniowy nie kończy się z upływem 2020 r., lecz dopiero w 2023 r.?

5. Na wypadek udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie czwarte:

Czy prawa do przydziału dalszych uprawnień do nieodpłatnych emisji operatorowi statku powietrznego w odniesieniu do trzeciego okresu rozliczeniowego mogą zostać przyznane po upływie tego trzeciego okresu z praw dotyczących czwartego okresu rozliczeniowego, jeśli kwestia istnienia takich praw do przydziału podlega ustaleniu w trybie sądowym dopiero po upływie trzeciego okresu rozliczeniowego – czy też prawa do przydziału, co do których nie wydano decyzji, wygasają wraz z upływem trzeciego okresu rozliczeniowego?

## **Przywołane przepisy prawa Unii**

Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE, zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. zmieniającą dyrektywę 2003/87/WE w celu usprawnienia i rozszerzenia wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych,

w szczególności art. 10a ust. 19 i 20 dyrektywy 2003/87, zmienionej decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1814 z dnia 6 października 2015 r.

Artykuł 10a ust. 19 i 20 dyrektywy 2003/87, zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/410 z dnia 14 marca 2018 r.

Artykuł 3c ust. 1 i 2, art. 3a, art. 3f ust. 1 i 8, art. 28a ust. 1, 2 i 4 dyrektywy 2003/87, zmienionej dyrektywą 2018/410.

Artykuł 10 ust. 5, art. 29, art. 55 ust. 1 lit. a), art. 56 ust. 3 rozporządzenia Komisji (UE) nr 389/2013 z dnia 2 maja 2013 r. ustanawiającego rejestr Unii.

Decyzja nr 377/2013/UE z dnia 24 kwietnia 2013 r., rozporządzenie (UE) nr 421/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. i rozporządzenie (UE) nr 2017/2392 z dnia 29 grudnia 2017 r.

Artykuły 107 i 119 TFUE oraz art. 17 i 20 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

Motyw 20 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE w celu uwzględnienia działalności lotniczej w systemie handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie.

## **Przywołane przepisy prawa krajowego**

Gesetz über den Handel mit Berechtigungen zur Emission von Treibhausgasen (ustawa o handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, zwana dalej „Treibhausgas-Emissionshandelsgesetz” lub „TEHG”), § 2 ust. 6, § 9 ust. 6, § 11 (zmienione ustawą z dnia 15 lipca 2013 r.) i § 11 ust. 1 i 6 (zmienione ustawą z dnia 18 stycznia 2019 r.), § 30.

Verordnung über die Zuteilung von Treibhausgas-Emissionsberechtigungen in der Handelsperiode 2013 bis 2020 (rozporządzenie w sprawie przydziału uprawnień do emisji gazów cieplarnianych w okresie 2013–2020, zwane dalej „Zuteilungsverordnung 2020” lub „ZuV 2020”),

Verwaltungsverfahrensgesetz (ustawa o postępowaniu administracyjnym, zwana dalej „VwVfG”), § 48 i 49.

**Zwięzłe przedstawienie okoliczności faktycznych i postępowania**

- 1 Do drugiej połowy 2017 r. Air Berlin PLC & Co. Luftverkehrs KG (AB KG) (zwana dalej „Air Berlin”) działała jako operator handlowy statku powietrznego i była objęta systemem handlu uprawnieniami do emisji. Decyzją z dnia 12 grudnia 2011 r. w odniesieniu do okresów przydziału w 2012 r. i w latach 2013–2020 Deutsche Emissionshandelsstelle (niemiecka służba handlu uprawnieniami do emisji, zwana dalej „DEHSt”) przydzieliła Air Berlin w sumie 28,759,739 uprawnień do emisji lotniczych. W odniesieniu do okresu 2013–2020 przydzielono po 3,174,922 uprawnień do emisji lotniczych za każdy rok. Decyzją z dnia 15 stycznia 2015 r. na podstawie określonego w rozporządzeniu (UE) nr 421/2014 wyłączenia wskazanych w nim lotów międzynarodowych z systemu handlu uprawnieniami do emisji za okres 2013–2016 DEHSt częściowo cofnęła decyzję w sprawie przydziału z dnia 12 grudnia 2011 r. i określiła przydział w wysokości 18,779,668 uprawnień do emisji lotniczych. Decyzja w sprawie cofnięcia jest prawomocna.
- 2 W dniu 15 sierpnia 2017 r. Air Berlin złożyła wniosek o wszczęcie postępowania upadłościowego dotyczącego jej majątku. Sąd właściwy w sprawie upadłości zarządził, iż tymczasowo majątek pozostaje we władaniu Air Berlin. W dniu 28 października 2017 r. Air Berlin oficjalnie zakończyła działalność. Postępowanie główne dotyczące upadłości wszczęto postanowieniem z dnia 1 listopada 2017 r. wydanym przez sąd upadłościowy. W dniu 16 stycznia 2018 r. ET został wyznaczony na syndyka.
- 3 W dniu 28 lutego 2018 r. DEHSt wydała przeciwko ET działającemu w charakterze syndyka decyzję, zawierającą w sumie pięć punktów. W punkcie pierwszym DEHSt częściowo cofnęła decyzję z dnia 12 grudnia 2011 r., wskazaną w decyzji w sprawie cofnięcia z dnia 15 stycznia 2015 r., i określiła nowy przydział w odniesieniu do okresu 2013–2020 w wysokości 12,159,960 uprawnień. W punkcie drugim DEHSt częściowo cofnęła przydział dotyczący okresu rozliczeniowego 2013–2020 w zakresie, w jakim po odliczeniu przydzielonych za okres rozliczeniowy 2012 r. uprawnień do emisji lotniczych wspomniany przydział obejmuje nadmierne 7,599,975 uprawnień do emisji lotniczych. DEHSt stwierdziła, że wydanie zmienionego przydziału za okres 2013–2017 zostało już w pełni przeprowadzone, a za okres 2018–2020 – jeszcze nie.
- 4 W uzasadnieniu wskazano, że cofnięcie na mocy punktu pierwszego wynika z przedłużonego wyłączenia niektórych międzynarodowych lotów z obowiązku zwrotu uprawnień zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/2392 za okres 2017–2020. Cofnięcie na mocy punktu drugiego wynika z okoliczności, że zgodnie z informacjami przekazanymi przez Air Berlin w dniu 28 października 2017 r. po wszczęciu postępowania upadłościowego spółka ta zakończyła realizację transportu lotniczego. Ważność licencji operacyjnej w Unii Europejskiej wygasła w dniu 1 lutego 2018 r.

- 5 Decyzją z dnia 19 czerwca 2018 r. DEHSt oddaliła złożone w trybie administracyjnym odwołanie od decyzji z dnia 28 lutego 2018 r. W złożonej skardze ET co do istoty kwestionuje punkt drugi decyzji z dnia 28 lutego 2018 r., zawarty w decyzji z dnia 19 czerwca 2018 r.

### **Zasadnicze argumenty stron w postępowaniu głównym**

- 6 **Strona skarżąca** jest zdania, że częściowe cofnięcie w punkcie drugim decyzji nie może opierać się na § 48 i 49 VwVfG (cofnięcie aktu niezgodnego z prawem lub, odpowiednio, zgodnego z prawem aktu administracyjnego). W istocie ani § 11 TEHG, ani pozostałe przepisy TEHG nie zawierają reguły dotyczącej unieważnienia już wydanej na rzecz operatora statku powietrznego decyzji w sprawie przydziału. Wolą prawodawcy Unii również nie było unieważnienie takiego przydziału. Motyw 20 dyrektywy 2008/101/WE stanowi: „Operatorzy statków powietrznych, którzy zaprzestali działalności, powinni być w dalszym ciągu brani pod uwagę przy rozdzielaniu przydziałów do końca okresu, w odniesieniu do którego nieodpłatne przydziały zostały już rozdzielone”. Prawodawca Unii jednoznacznie stwierdził, że prawo do przydziału nadal istnieje. Powyższe jest właściwe również ze względu na okoliczność, że ogólna liczba przydzielonych uprawnień do emisji nie ulega zmianie. Strona skarżąca powołuje się na uzasadnienie Entwurf eines Gesetzes zur Anpassung der Rechtsgrundlagen für die Fortentwicklung des europäischen Emissionshandels (projekt ustawy zmieniającej podstawy prawne rozwoju europejskiego handlu uprawnieniami do emisji) z dnia 27 czerwca 2018 r. Przyszły przepis ust. 6, dodanego do § 11 TEHG, obejmował właśnie sytuację, której dotyczy rozpatrywana sprawa. Taki przepis nie istniał jednak wówczas, lecz dopiero planowano jego ustanowienie. Właśnie dlatego nie istniał wówczas przepis obejmujący odpowiednie uprawnienia.
- 7 W każdym razie Air Berlin mogła powziąć uzasadnione oczekiwania odnośnie do utrzymania w mocy decyzji w sprawie przydziału i, jeszcze na wiosnę/w lecie 2017 r., sprzedała znaczną część wydanych jej w 2017 r. uprawnień do emisji lotniczych. Sytuacja taka zaistniała w oczekiwaniu na przyznanie uprawnień do emisji, jakie miały zostać wydane w latach następujących po okresie rozliczeniowym. Poza tym oczekiwania prawne dotyczące utrzymania w mocy decyzji w sprawie przydziału były uzasadnione. W chwili sprzedaży uprawnień do emisji lotniczych wydanych w 2017 r. nie można było jeszcze przewidzieć niewypłacalności.
- 8 Zgodnie z informacjami posiadanymi przez skarżącego, w dniu 11 sierpnia 2017 r. nieoczekiwanie odmówiono Air Berlin finansowania, co skutkowało jej niewypłacalnością. Nawet gdyby przyjąć, że w chwili sprzedaży niewypłacalność można było przewidzieć, oczekiwania prawne Air Berlin były uzasadnione. W istocie z przywołanego motywu 20 dyrektywy 2008/101 wynika, że nawet w wypadku zakończenia działalności Air Berlin mogła oczekiwać przydziału uprawnień za bieżący okres rozliczeniowy.

- 9 Wszystkie samoloty Air Berlin były najmowane od różnych leasingodawców. W ramach sprzedaży aktywów w czasie trwania tymczasowego postępowania upadłościowego, a nawet po wszczęciu postępowania upadłościowego, sprzedano spółkom Deutsche Lufthansa, Easyjet i Thomas Cook przydzielone Air Berlin miejsca do lądowania – niezbędne do wykorzystywania infrastruktury na tzw. skoordynowanych lotniskach w określonych dniach i godzinach, dla celów wylotów i lądowań. Strona skarżąca nie posiada informacji, czy owe przedsiębiorstwa faktycznie wykorzystywały otrzymane od Air Berlin miejsca do lądowania w ten sam sposób, czy też obsługiwały inne trasy. Sprzedano miejsca do lądowania w ramach lotów krótko- i średniodystansowych.
- 10 Strona skarżąca jest zdania, że przedłużenie prowadzenia działalności lotniczej w rozumieniu art. 3f ust. 1 dyrektywy 2003/87 nie jest istotne dla zachowania przydziału uprawnień przez operatorów statków powietrznych. Poza tym w dotychczasowym orzecznictwie nie wyjaśniono, kiedy można przyjąć, że istnieje przedłużenie w rozumieniu wspomnianego przepisu.
- 11 Nie jest również jasne, z jakiego powodu interes publiczny związany z funkcjonowaniem handlu uprawnieniami do emisji zostałby zagrożony, jeśli decyzja w sprawie przydziału nie zostałaby unieważniona, ani z jakiego powodu Air Berlin otrzymałaby nieuzasadnione korzyści w porównaniu z pozostałymi uczestnikami. Nie istnieje zagrożenie naruszenia konkurencji, ponieważ Air Berlin wcale nie konkuruje już na rynku.
- 12 **Strona przeciwna** podnosi, że § 48 i 49 VwVfG stanowią wystarczającą podstawę do cofnięcia przydziału w odniesieniu do okresu 2018–2020.
- 13 Przydziału dokonano pierwotnie w odniesieniu do okresu 2013–2020 ze względu na fakt, że Air Berlin miała zamiar prowadzenia do 2020 r. działalności lotniczej objętej systemem handlu uprawnieniami. Po ostatecznym zakończeniu działalności Air Berlin nie była już częścią systemu handlu uprawnieniami do emisji i nie była już zatem objęta zakresem stosowania TEHG. Z upływem okresu obowiązywania licencji operacyjnej Air Berlin utraciła status operatora statku powietrznego. Zgodnie z TEHG prawo do przydziału było związane z istnieniem obowiązków związanych z handlem uprawnieniami do emisji. Nie było to niezgodne z prawem Unii. W wyroku z dnia 28 lutego 2018 r., Trinseo Deutschland (C-577/16, EU:C:2018:127), Trybunał wyraźnie stwierdził, że dana instalacja jest objęta systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, wyłącznie jeśli wytwarza bezpośrednio emisje CO<sub>2</sub>. Zgodnie z tym wyrokiem wyłącznie instalacje, których działalność zgodnie z art. 2 ust. 1 dyrektywy 2003/87 jest objęta systemem handlu uprawnieniami do emisji, mogłyby skorzystać z nieodpłatnego przydziału takich uprawnień. Powyższe rozważania mają zastosowanie mutatis mutandis do działalności lotniczej.
- 14 W związku z powyższym art. 10 ust. 5 rozporządzenia 389/2013 przewidywał, że rachunek operatora statku powietrznego, który nie przeprowadza już lotów objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji, będzie miał status

„wyłączony”. Zgodnie z art. 10 ust. 6 rozporządzenia nr 389/2013 z rachunku wyłączonego nie można inicjować żadnych procesów, z wyjątkiem procesów odpowiadających okresowi, w którym status rachunku nie został jeszcze ustalony jako wyłączony. Artykuł 56 ust. 1 rozporządzenia nr 389/2013 stanowił, że krajowy administrator wskazuje w tabeli krajowego rozdziału uprawnień do emisji lotniczych dla każdego operatora statków powietrznych i każdego roku, czy dany operator statków powietrznych powinien otrzymać przydział na odnośny rok. Włączenie tych przepisów do rozporządzenia nr 389/2013 wykazuje, że cofnięcie decyzji w sprawie przydziału jest dopuszczalne.

- 15 Zdaniem strony przeciwnej motyw 20 dyrektywy 2008/101 jest niezgodny z systemem handlu uprawnieniami do emisji. Motyw ten został przyjęty przed przyjęciem – niezgodnego z nim – rozporządzenia nr 389/2013 i nie został ponownie wyrażony w rozporządzeniu nr 421/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ani w rozporządzeniu 2017/2392 z dnia 13 grudnia 2017 r., którymi zmieniono dyrektywę 2003/87 w odniesieniu do transportu lotniczego.
- 16 Strona skarżąca nie może również powoływać się na uzasadnione oczekiwania Air Berlin. Oczekiwania takie byłyby uzasadnione, wyłącznie jeśli przy sprzedaży przydzielonych jej w odniesieniu do 2017 r. uprawnień Air Berlin mogłaby przyjąć, że otrzyma przydział, nawet jeśli zakończy działalność. Powodu do przyjęcia takiego założenia nie dawały ani reguły dotyczące przydziału, ani zachowanie strony przeciwnej. Poza tym cofnięcie było w interesie publicznym. Reguły handlu uprawnieniami do emisji zostałyby naruszone, gdyby takimi uprawnieniami można było handlować na rynku. Wywarłoby to wpływ na poziom ceny na rynku.
- 17 Zachowanie przydziału po zakończeniu działalności lotniczej byłoby niezgodne z zakazem pomocy określonym w art. 107 TFUE, zasadą otwartej gospodarki rynkowej i swobodnej konkurencji zgodnie z art. 119 ust. 1 TFUE, prawem do prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z art. 17 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz z zasadą równości określoną w art. 20 karty.

### **Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia odesłania prejudycjalnego**

- 18 W **pierwszym pytaniu prejudycjalnym** zwrócono się o wyjaśnienie znaczenia motywu 20 dyrektywy 2008/101. Sąd odsyłający jest zdania, że ani jeden konkretny przepis odpowiedniego prawa krajowego nie zawiera reżimu prawnego, który byłby niegodny z tym motywem. A zatem sąd odsyłający nie jest przekonany co do możliwości zachowania przydzielonych uprawnień do emisji lotniczych – pomimo zakończenia działalności lotniczej.
- 19 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału przy wykładni dyrektywy 2003/87 należy również uwzględnić cele danego przepisu. Zasadniczym celem dyrektywy jest ochrona środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych. Nieodpłatny przydział uprawnień do emisji stanowi część

szczególne przejściowe reżimu, który stanowi odstępstwo od zasady, zgodnie z którą uprawnienia do emisji należy przyznawać za pomocą mechanizmu aukcji określonego w art. 10 dyrektywy 2003/87 (zob. wyrok z dnia 20 czerwca 2019 r., ExxonMobil Deutschland, C-682/17, EU:C:2019:518, pkt 71, 82, a także wyrok z dnia 28 lipca 2016 r., Vattenfall Europe Generation, C-457/15, EU:C:2016:613, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo). Ze względu na brak przepisów prawa wtórnego Trybunał Sprawiedliwości powinien jednak wyjaśnić tę kwestię w sposób rozstrzygający w świetle podniesionych przez stronę przeciwną zarzutów dotyczących zakazu pomocy zgodnie z art. 107 TFUE, zasady otwartej gospodarki rynkowej i swobodnej konkurencji zgodnie z art. 119 ust. 1 TFUE oraz art. 17 i 20 karty.

- 20 W odniesieniu do przedłużenia działalności lotniczej zgodnie z art. 3f ust. 1 dyrektywy 2003/87 do tej chwili nie jest jasne ani co zakłada przedłużenie w rozumieniu tego przepisu, ani czy możliwość zachowania przydzielonych uprawnień do emisji lotniczych jest uzależniona od okoliczności, że działalność lotnicza jest nadal prowadzona w całości lub w części w rozumieniu wspomnianego przepisu.
- 21 Na wypadek udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze, **w drugim pytaniu prejudycjalnym** zwrócono się o dokonanie wykładni i zbadanie ważności przepisów art. 10 ust. 5, art. 29, 55 i 56 rozporządzenia nr 389/2013. Przepisy te odnoszą się do skutków zakończenia działalności przez operatora statku powietrznego w odniesieniu do statusu rachunku i przekazania uprawnień do rachunku.
- 22 **Trzecie pytanie prejudycjalne** – w którym zwrócono się o ustalenie, czy w wypadku zakończenia działalności lotniczej unieważnienie decyzji w sprawie przydziału jest wymagane w świetle prawa Unii – jest istotne dla przeprowadzenia zgodnej z prawem Unii wykładni przepisów krajowych dotyczących cofnięcia i unieważnienia aktów administracyjnych, zawartych w § 48 i 49 VwVfG. Na wypadek udzielenia odpowiedzi twierdzącej na trzecie pytanie prejudycjalne, sposób rozstrzygnięcia powyższej kwestii wywrze wpływ na sposób stosowania krajowych reguł prawnych dotyczących uznania przysługującego organom krajowym na mocy § 48 i 49 VwVfG, a także chwili, od której decyzja w sprawie przydziału może lub powinna zostać unieważniona.
- 23 Czwarte i piąte pytania prejudycjalne będą miały znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu, jeśli w ramach prowadzonego postępowania odwoławczego nie będzie można wydać prawomocnej decyzji przed zakończeniem trzeciego okresu rozliczeniowego.
- 24 Dla operatorów instalacji objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji trzeci okres rozliczeniowy kończy się w dniu 31 grudnia 2020 r. Przepisy zawarte w art. 28b ust. 2 dyrektywy 2003/87 i w § 11 ust. 1 TEHG w brzmieniu z dnia 18 stycznia 2019 r. wymagają rozstrzygnięcia kwestii, czy w odniesieniu do operatorów statków powietrznych – w odróżnieniu od operatorów instalacji –



koniec 2020 r. nie wywiera wpływu na jeszcze niezaspokojone do tej chwili roszczenia o przydział uprawnień.

- 25 W **czwartym pytaniu prejudycjalnym** zwrócono się o wyjaśnienie, kiedy kończy się trzeci okres rozliczeniowy dla operatorów statków powietrznych.
- 26 Zdaniem sądu odsyłającego, jeśli na czwarte pytanie prejudycjalne zostanie udzielona odpowiedź, że dla operatorów statków powietrznych trzeci okres rozliczeniowy również kończy się w dniu 31 grudnia 2020 r., istotna dla rozstrzygnięcia sporu będzie odpowiedź udzielona na **piąte pytanie prejudycjalne**.
- 27 Zgodnie z orzecznictwem sądów niemieckich zakończenie 1-ego i 2-ego okresu rozliczeniowego skutkowało tym, że do dnia 30 kwietnia roku następującego po zakończeniu okresu handlu uprawnienia do przydziału, co do których nie wydano decyzji w sprawie przydziału, wygasają ze względu na brak wyraźnego przepisu przejściowego w prawodawstwie krajowym. W prawodawstwie krajowym nie przewidziano przepisu przejściowego również odnośnie do uprawnień do przydziału, które są rozpatrywane przed sądem w 3-im okresie rozliczeniowym. Ów brak krajowego przepisu przejściowego uzasadniono okolicznością, że reguły nieodpłatnego przydziału uprawnień za okres rozliczeniowy 2021–2030 określa się ostatecznie w rozporządzeniu Unii Europejskiej w sprawie przydziału i że przeniesienie roszczeń o przydział między okresami jest dozwolone wyłącznie, jeśli przewidziano to w rozporządzeniu Unii Europejskiej w sprawie przydziału za 4-y okres rozliczeniowy.
- 28 Sąd odsyłający dąży do uzyskania jednolitej oceny, w świetle prawa Unii, roszczeń, co do których nie wydano jeszcze decyzji w sprawie przydziału. Wskazuje on, że ani w dyrektywie 2003/87, ani w decyzji 2011/278 nie uregulowano wyraźnie tej kwestii. W przyjętym w międzyczasie rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2019/331 z dnia 19 grudnia 2018 r. (Dz.U. 2019 r., L 59, s. 8, rozporządzenie Unii Europejskiej w sprawie przydziału) również nie ma rozstrzygnięcia dotyczącego przeniesienia roszczeń o przydział między okresami, na przykład w formie uznanego w orzecznictwie sposobu wykładni.
- 29 Rezerwa istnieje jedynie w odniesieniu do nowych uczestników zgodnie z art. 10a ust. 7 dyrektywy 2003/87 i art. 18 rozporządzenia Unii Europejskiej w sprawie przydziału, a także w formie szczególnej rezerwy dla operatorów statków powietrznych zgodnie z art. 3f dyrektywy 2003/87. W art. 13 dyrektywy 2003/87, dotyczącym ważności uprawnień, nie rozpatrzono kwestii uprawnień jeszcze nieprzydzielonych przed końcem trzeciego okresu rozliczeniowego. Zgodnie z motywem 7 decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1814 z dnia 6 października 2015 r., uprawnienia, które zgodnie z art. 10a ust. 7 dyrektywy 2003/87 i ze względu na zastosowanie art. 10a ust. 19 i 20 tej dyrektywy nie zostały przydzielone instalacjom („nieprzydzielone uprawnienia”), podlegają przeniesieniu do rezerwy w 2020 r. Zdaniem sądu odsyłającego motyw 7 zakłada, że przejście od 3-ego do 4-ego okresu rozliczeniowego nie skutkuje wygaśnięciem

praw do przydziału dodatkowych uprawnień, co do których jeszcze nie wydano decyzji w sprawie przydziału. Brakuje jasnego uregulowania dotyczącego pozostałych na koniec 3-ego okresu rozliczeniowego nieprzydzielonych dodatkowych uprawnień.

- 30 Kwestia ta powstała w związku z szeregiem sporów sądowych toczących się przed sądem odsyłającym, a także przed innymi sądami. Ze względu na to, że do końca okresu rozliczeniowego nie będzie możliwe przyjęcie prawomocnego orzeczenia w każdym z tych postępowań, a także ze względu na dotychczasowe orzecznictwo sądów niemieckich, w wyniku którego operatorzy instalacji obawiają się wygaśnięcia praw do przydziału, sądowi odsyłającemu znane są już toczące się przyspieszone postępowania dotyczące ochrony prawnej. W takich przyspieszonych postępowaniach dotyczących ochrony prawnej sąd odsyłający nie może nie uwzględnić niezbędnego dla rozstrzygnięcia tej kwestii orzeczenia Trybunału.
- 31 Sąd odsyłający wnosi do Trybunału o orzeczenie w przedmiocie skutków zakończenia trzeciego okresu rozliczeniowego w odniesieniu do praw do przydziału, co do których do tej chwili nie wydano jeszcze decyzji w sprawie przydziału – niezależnie od rozstrzygnięcia pozostałych kwestii – ponieważ jest to zasadnicze pytanie stawiane we wszystkich zawisłych postępowaniach sądowych w Unii, dotyczących dodatkowego przydziału uprawnień do emisji, i niezbędne jest szybkie udzielenie odpowiedzi na to pytanie, tak aby zapewnić pewność prawa i jednolite stosowanie prawodawstwa Unii w dziedzinie handlu uprawnieniami do emisji.